ſama kaua kaswawad, kui inimeste ſugu maa peal elab, ſiiski on ſelgest' teadaw, et mitme põlwe rahwas wilja iwi toorelt ſõi, enne kui neid hakati wee ſees kupastama ja peeneks tampima. Käſikiwid ja leiwategemine ſiginesid mitu ſada aastat iljemine, ja kui wiimaks weskit ehitati, ſiis oli rahwas juba meheealiſeks ſaanud. Eſimene weskitegia oli omal kohal meister, kes kunſtiliku töö oskas wäljaarwata. Kas Tuiſulas juba weskit leiti? ei tea mina mite; aga ſeda ma tean, et eſimene weski-ehitaja Tuiſulaste ſuguſt ei olnud. Kes alati eſiwanemate wagu mööda künnawad, need ei wõi kuhugi uut wagu ajada. Tuiſula rahwas elas igapidi toorel põlwel, kuda kõik muu alguſe ilma rahwas. Ei leitud ſeal nuga, ſirpi ega wikatid; ei adra, wankrit ega rege ehk midagi muud abiliſt tööriista. Eſimeſe kolme leikamiſe riista aſemel tarwitati hambaid ja sõrmi, üks okakonksline puu täitis adra toimetuſed, ja kes edaſi tahtis minna, pidi ſeda kas omal jalgil ehk hobuſe ſeljas tallitama. Kõik algmiſed tööriistad leiti igal maal wäga wigaliſed ja mitmes tükis poolikud, kunni neid aega mööda õpiti parandama ja parema korrale ſeadma. Meelemõistuſt kingiti Looja poolt kõige inimeste ſugule walguſe küünlaks; ſiiski nääme ſeda kalliſt taewa annet mõnel rahwa ſugul rohkem, teistel wähem olema. Rohke waimu annetega õnnistatud rahwa ſugud ſaiwad aega mööda teistele koolmeiſtriks. Niiſuguſi wõeraid oli ka kogemata Tuiſula juhtunud. Kuſtpoolt naad ſenna olid tulnud, kas ſealt, kuſt kewade pääſukeſed

ja aned meile tulewad, wai kas ſealtpoolt, kuhu ſuurem lindude ſelts edaſilähäb? ſeda ei olnud Tuiſulaſed mite tähelepannud. Aga nemad nimetaſid neid wõeraid Walgela rahwaks. Kas eſimeſed Tuiſula tulnud Walgelaſed igas tükis nii täielikud olnud, kuda Tuiſulas iljemine arwati, ja kus nende teguſi otſekui jumalikuks peeti, mis kedagi ei tohtind teiſite ſeada: ſeda ei tea mina jälle mite ütelda. Mõni aasta ſada läks wihawaenus mööda; ſiiski olid Tuiſulaſed teadmata mõnda asja Walgelaste käeſt wõtnud, mis neil enne ſeda hoopis teadmata. Aga Walgelaſed käiſid kui pääwalapſed eluteel ühtepuhku edaſi ja parandaſid oma tööd aega mööda täielikuma joonele: mis Tuiſulaſed ial ei teinud. Nõnda kuida nemad eſiotſalt oma loodud ja ſündind tarkade iſa-iſade tööd kõige täielikumaks pidaſid, nõnda kõndiſid nemad nüüd ka nende Walgelaste jälgil, kes mõne ſaea aasta eeſt ſenna olid tulnud. Tahtis iljemine üks lahke ſüdamega Walgelane midagi wigaliſt parandada, ſiis oli kära kohe lahti. Weel wähem ſalliſid nemad ſeda, kui kedagi nende oma ſuguſt midagi tahtis parema korrale ſeada. — Mõtlemiſega ei wiitſind Tuiſulaſed ial oma pääd waewata, weel wähem ſeſt kaſu wõta, mis teiſed nende tuluks olid wäljamõtelnud.

Tuiſula ſugu oli jälle mõne ſaea aasta wanemaks ſaanud; aga nende elu näitas igapidi nõnda kätkilik, kui oleks üks roomamiſt lõpetand laps eſimeſt korda hakanud kõndima: ſeal tuli üks Walgela mees, kes töe päraſt tüli ei kartnud, ja rumalamatele meele-